

AFGHANISTAN - ANEB MY TAM BYLI TAKY

Státeda, 11 srpen 2021

Nejsem politik, politika mne moc nezajímá a její-m tajnosnubným procesům jsem nikdy nerozuměl a ani rozumět nechtěl. Přesto, jako Adamovou šenkou, dospělou a svobodnou, by mne zajímalo, proč jsme tam byli, proč jsme tam, a hlavně, proč je tenhle divný a nevzdělaný kousek světa tak dělejší pro tolik zemí. Vždyť chudých necivilizovaných zemí je na světě hodně - tak proč zrovna tahle?

Čeští vojáci jezdili do Afghánu u od roku 2002 a za tu dobu se jich tam vystřídalo přes 11 500, takže opakovaně. Na misi jich 14 zemí. A lo o nejdelší operaci nasazené v historii české armády. Její působení bylo v provinciích Lagar, Vardak, Fajzabád nebo také Helmand a Kandahár.

V poměru k počtu nasazených vojáků a vojáky na území Afghánistánu zaujímala česká republika 6. až 8. místo z celkového počtu téměř deváti koalicemi, které se do operace ISAF (International Security Assistance Force) a RS (Resolute Support) od roku 2002 zapojily.

Paně - prezidentovi na návštěvu u vojáků v Afghánistánu

Plnili tam nějakou roli. U mezinárodních letišť Hamida Karzaiho napomáhali cvičit afghánské piloty a další personál. Dělejšími úkoly české mise byla i strážná rota BAF (zkratka v angličtině označuje leteckou základnu Bagráim), která pomáhalo dělejší vojenskou základnu v zemi.

Další Češi byli na různých pozicích na velitelstvích operace Resolute Support v Kábulu a Bagráimu.

Letecká základna Bagráim se nachází zhruba 60 kilometrů severně od Kábulu. Její jméno je odvozeno od blízkého města, u kterého se jeví přímým rozpadem Sovětského svazu nacházela sovětská vojenská základna. Dnes je Bagráim největší vojenská základna v zemi a její velkou výhodou jsou dvě letecké ranveje, které umožňují start velkých i malých letadel. Základna byla aktivně využívána, podle webových stránek amerických vzdušných sil na letoun přistával nebo z ní odletěl i příměru každých 3,6 minuty.

Jeví v roce 2013 oběvalo podle New York Times základnu 150 000 lidí zahraničních jednotek.

Možná v rámci problémů nejlépe se však během fungování PRT ukázala část afghánské realita. Češi například v jedné vesnici postavili sloupku na ovoce a pak zjistili, že má stánek na sloupku stánek na prach. Jindy rozdali slepice a vyvolali tím napětí. V jedné vsi totiž slepice snědli a pak byli naštvaní, že v sousední obci mají vejce.

Češi byl projekt sofistikovanější, tím méně byla pravděpodobnost, že bude do budoucna udržitelná. To je i případ vodní elektrárny, kterou Češi postavili na řece Dobanday v odlehlém okrese Chaji v nadmořské výšce dva kilometry. Elektrárna byla bohužel velice brzy vyrabována, tento projekt rovněž přišel na ústupu afghánců.

V době, kdy na je vojenská angažmá v neklidné zemi definitivně končí, se nabíží otázka, co z projektu Provinčního rekonstrukčního (PRT) Legacy, do kterých Česko investovalo celkem 264 milionů korun, zbylo. Situace byla později tak neúnosná, že se civilní vláda nakonec přestala na letiště v Kábulu. Přesto se Češi podařilo dokončit všech 141 rozvojových projektů, které měly v neklidné provincii ležet již od afghánské metropole naplňovaně.

Co asi bude dál?

Taliban už přibližně obsadil dvě třetiny Afghánistánu.

d@niela